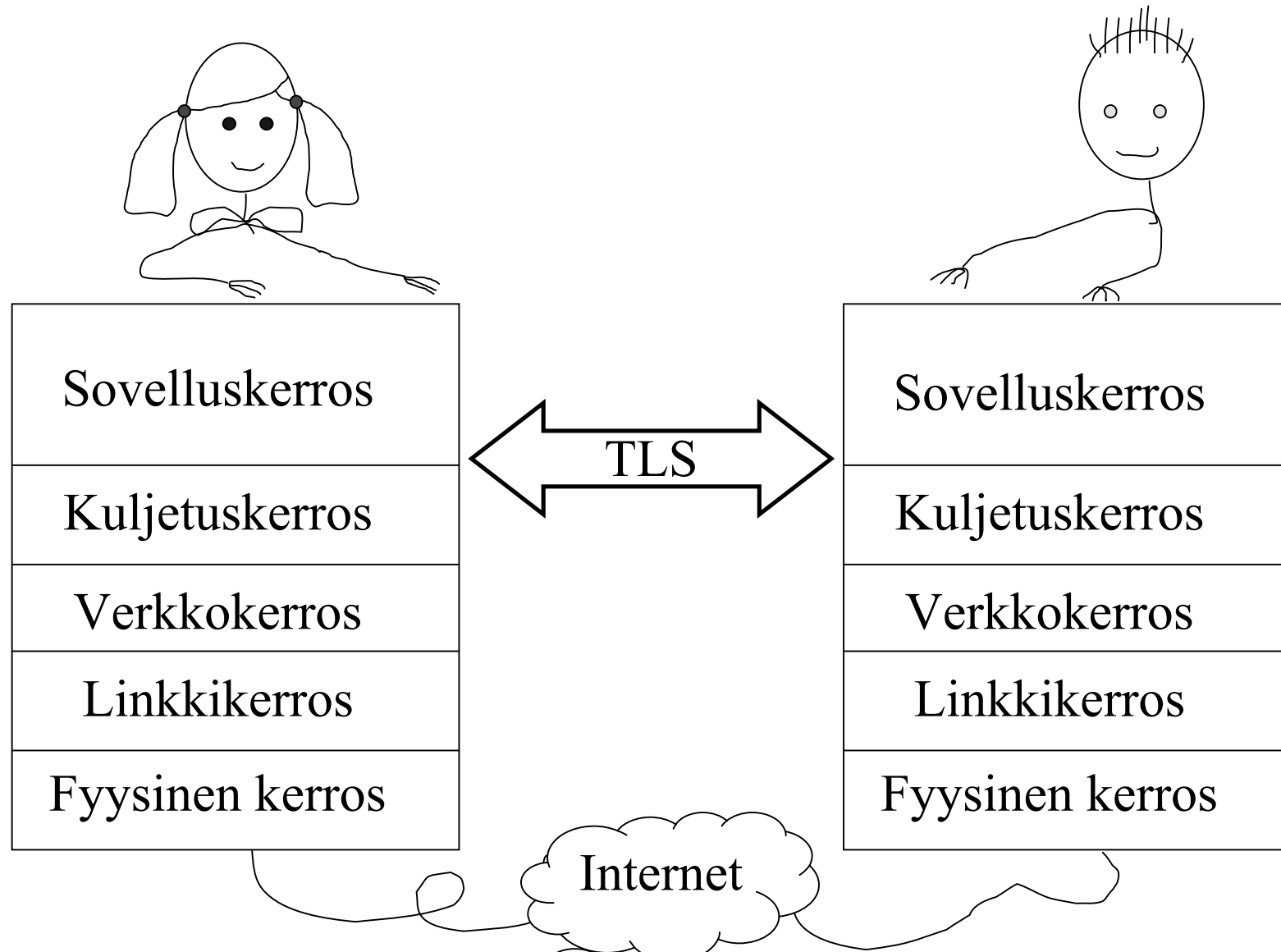

Kuljetus- ja sovelluskerroksen tietoturvaratkaisut

Transport Layer Security (TLS)
ja
Secure Shell (SSH)

Transport Layer Security (TLS)

- Sopii monenlaisille sovellusprotokollille, esim
 - HTTP
 - Sähköposti (IMAP)
- Toimi luotettavan kuljetusprotokolla päällä
 - esim. TCP
- Perustuu Netscapen Secure Socket Layer (SSL) protokollan versioon 3.0
 - Eivät toimi yhteen ”kuin periaatteessa”

TLS:n turvaama HTTP

- Kuin käyttäisi tavallista TCP-yhteyttä
 - Kuitenkin ensin sovitaan TLS-yhteyden avaamisesta
- Ennen HTTP-yhteyden sulkemista, suljetaan TLS-yhteys
 - HTTP-palvelimen toivuttava asiakkaan epämääräisestä toiminnasta
 - Jos HTTP-yhteys suljetaan suoraan, ei voida uudelleenkäyttää TLS-yhteyttä

TLS:n suojaama sähköposti

- SMTP-palvelin voi käyttää TLS:ää toisten SMTP-palvelimien ja asiakkaiden tunnistamiseen ja yhteyden suojaamiseen
 - Vain jos palvelimeen ei julkisesti viitata (eli se ei ole MX-rekordissa DNS:ssä!
 - Ei estä sähköpostin kuljetusta runkoverkossa
 - Mutta ei kyllä takaa tietoturvaakaan yleisessä tapauksessa
 - SMTP-yhteys ei ole päästä-päähän yhteys!

TLS:n suojaama sähköposti

- Asiakasohjelman ja sähköpostipalvelimen välinen salasanakysely suojataan TLS:llä IMAP:ssa (Internet Message Access Protocol)
 - Alkuperäinen selväkielistä salasanakyselyä käyttävä menetelmä kielletään
- Kun autentikoitu yhteys on käytössä, uusitaan palvelinta koskevat tiedot sitä käyttäen
- Ei suojaa sähköpostin siirtoa lähettäjältä vastaanottajalle palvelinten välillä

TLS:n tavoitteet

1. Turvallinen yhteys kahden osapuolen välille
2. Ohjelmoijat pystyvät luomaan TLS:ä käyttäviä sovelluksia välittämättä toistensa koodista
3. Uudet salausmenetelmät on helppo lisätä olemassaolevaan TLS:än sitä muuttamatta
4. Tehokas toiminta yhteyksiä tallettamalla

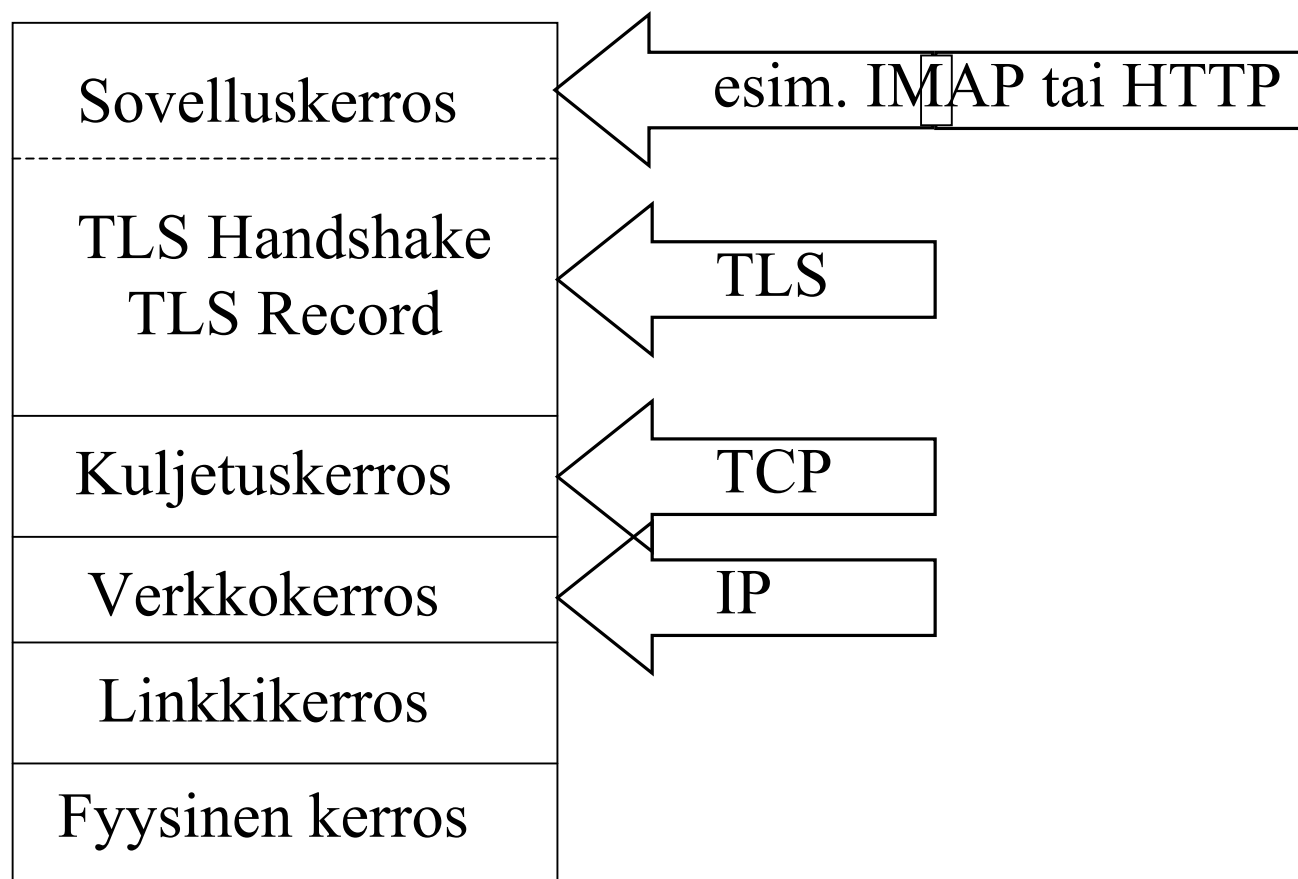
TLS:n toiminta

- Viestivien osapuolten
 - Yksityisyys ja
 - Siirretyn tiedon eheysturvataan
- Jokaiselle istunnolle oma symmetrinen salausavain (ei pakko käyttää salausta)
- Viesteihin lasketaan MAC (Message Authentication Code) eheyttä suojaamaan

TLS:n osaprotokollat

- TLS-kättelyprotokolla (Handshake Protocol)
 - Asiakas ja palvelin tunnistavat toisensa
 - Salausalgoritmin ja –avaimen sopiminen
- TLS Record Protocol
 - Istunnon viestien suojaus salaamalla
 - Myös TLS-kättelyprotokolla käyttää tätä

Protokollapino

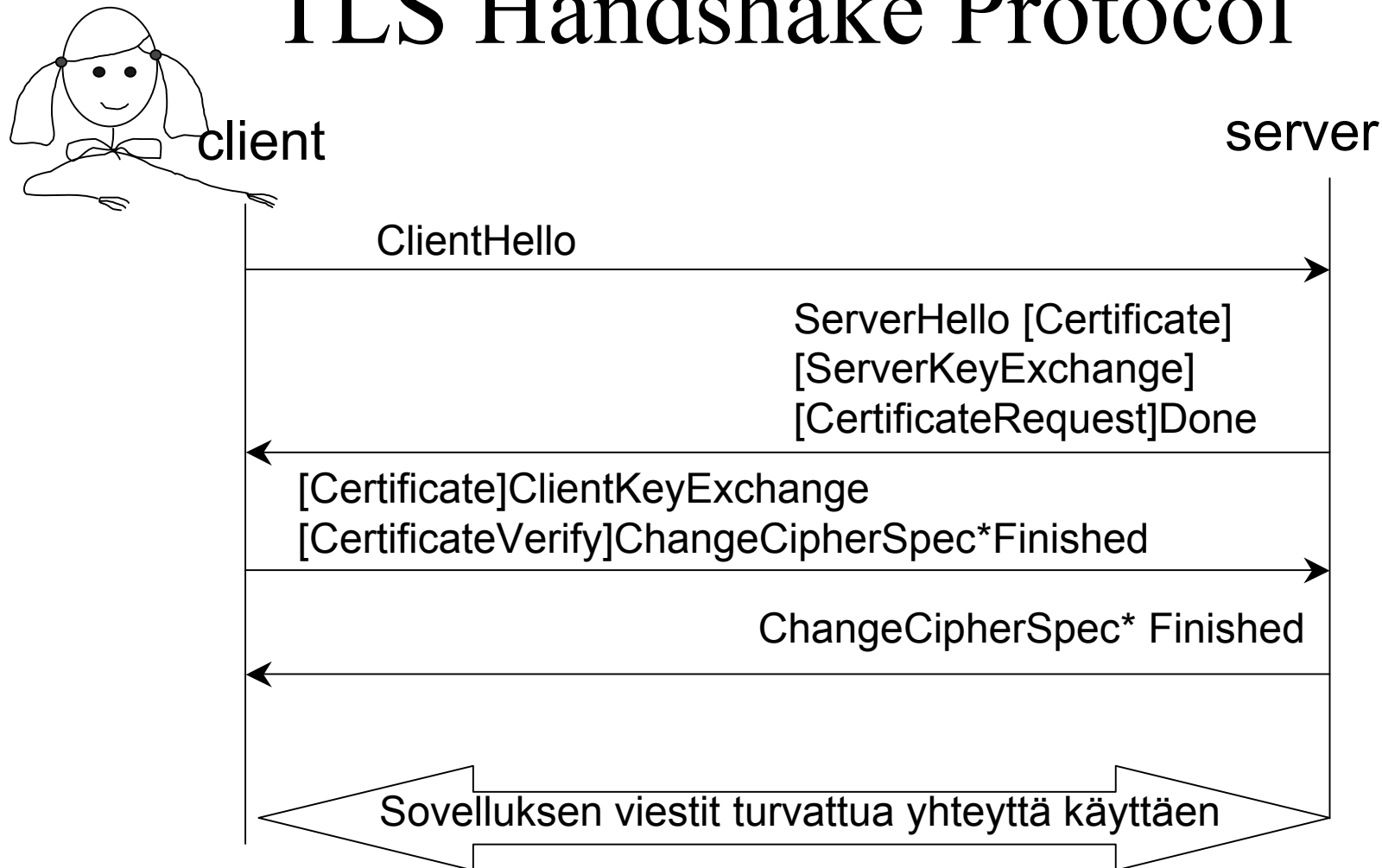
TLS-kättely

- Osapuolen identiteetti voidaan tunnistaa joko julkisen tai salaisen avaimen menetelmällä
 - Yleensä ainakin toinen (eli palvelin) osapuolista tunnustetaan
- Sovitaan symmetrinen istuntoavain
 - Man-in-the-Middle hyökkäyksen esto
 - Hyökkääjä ei voi muuttaa eikä lukea viestejä

TLS-kättely

- Algoritmien sopiminen, satunnaislukujen (nonssien) vaihto
- Yhteisen salaisuuden luominen
- Sertifikaattien vaihto ja osapuol(t)en tunnistus
- Istuntoavainten luonti
- Vastapuolen tilan tarkistaminen (eli yhteinen salaisuus todella on ko. osapuolten välinen)

TLS Handshake Protocol

TLS ClientHello

TYPE=1	LENGTH		
VERSION		RANDOM (client)	
RANDOM(CONT.) 256 bits			
		ID LENGTH	SESSION ID..
SESSION ID (variable)			CIPHER LEN
CIPHER SUITES			
COMP. LEN	COMP MET		

TLS ClientHello

- RANDOM: `gmt_unix_time+random`
- SESSION ID: (pituus = 0, jos ei ole)
 - Asiakasohjelman toivoma tunniste
- CIPHER SUITE LIST
 - Asiakasohjelman tukemat salausmenetelmät, ensimmäisenä ensisijainen
 - Jokaisella kahden oktetin mittainen tunniste
- COMPRESSION METHOD
 - Asiakasohjelman tukemat tiivistysmenetelmät
 - Jokaisella oktetin mittainen tunniste

TLS ServerHello

TYPE=1	LENGTH		
VERSION		RANDOM (server)	
RANDOM(CONT.) 256 bits			
		ID LENGTH	SESSION ID..
SESSION ID (variable)			
	CHOSEN CIPHER		CHOS.COMP

TLS ServerHelloDone

TYPE=14	LENGTH=0
---------	----------

SESSION ID Hello-viesteissä

- Jos asikasohtelman lähettämä session id ei löydy palvelimen tietokannasta
 - uusi istunto perustetaan
- Jos löytyy ja palvelin suostuu
 - Uudelleenavataan vanha istunto
 - Käytetään vanhaa / luodaan uusi
- Jos palvelin lähettää tyhjän session id:n
 - Istunnon tietoja ei tallenneta eikä sitä voi siten avata uudelleen.

Avaintenvaihto

- Asiakasohjelma lähettää avainmateriaalia master-avainta varten
 - salattuna palvelimen julkisella avaimella
- Yhdessä satunnaislukujen kanssa ko. avainmateriaalista saadaan master-avain
- Istuntoavaimet luodaan master-avaimesta
 - salaus- ja allekirjoitusavaimet sekä alustusvektorit

ClientKeyExchange

TYPE=16	LENGTH	
LENGTH2		MASTER SECRET (var)

ServerKeyExchange

TYPE=12	LENGTH	
LENGTH (MODULUS)		MODULUS (var)
LENGTH (EXPONENT)		EXPONENT (var)
LENGTH (SIGNATURE)		SIGNATURE (var)

Sertifikaatit

- Palvelimen pitää (yleensä) lähettää sertifikaattinsa heti
 - Yleensä X.509-sertifikaatti
 - Sisältää palvelimen julkisen avaimen ja tunnisten
- Palvelin saattaa pyytää asiakasohjelmaa kertomaan sertifikaattinsa
 - Jos asiakkaalle ei ole sertifikaattia palvelimen sitä vaatiessa, kättely epäonnistuu

Certificate request

TYPE=13	LENGTH
Len typelist	list of types of keys (var)
Len CA list	Len CA name 1
	CA 1 name (var)
...	

Certificate

TYPE=11	LENGTH
LENGTH2	CERT Len1
(jatkuu)	CERT 1 (var)
CERT Len 2 ...	CERT 2 ...

https://www.example.com/home.html

- Palvelimen nimen (URI:ssa) pitää olla sama kuin sertifikaatissa mainittu
 - Jos asiakkaalla on jotain muuta tietoa palvelimesta, ei nimeä tarvitse tarkistaa
 - Jos nimi ei täsmää, siitä pitää kertoa käyttäjälle ja yhteys pitää katkaista
- Jos URI saatu epäluotettavasta paikasta, voi hyökkääjä vaihtaa URI:n, jolloin nimen tarkistaminen ei riitä

ChangeCipherSpec-viesti

- Kumpikin osapuoli kertoo toisilleen, kun siirtyy käyttämään sovittuja salaus- ja tiivistysmenetelmiä
 - Viesti sisältää yhden tavun salattuna ja tiivistettynä sovitulla menetelmällä
- Kättelyn päättävät Finished-viestit, jotka lähetetään heti tämän viestin jälkeen

TYPE=20	VERSION	LENGTH
=1	=1	

TLS Record Protocol

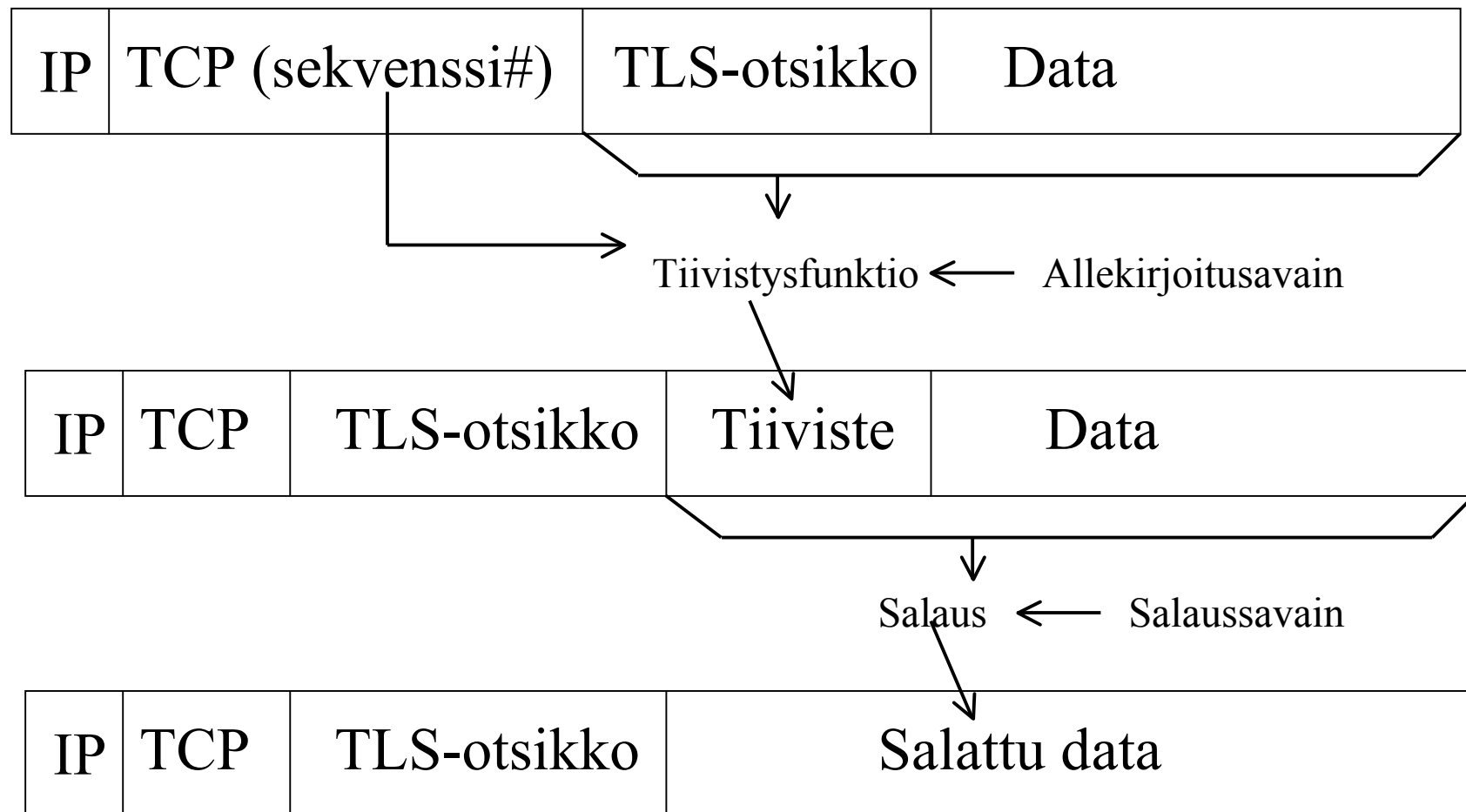
- Yhteyden tilatieto
 - Osapuolet: onko osapuoli asiakas vai palvelin
 - Käytetyt tiivistys-, salaus- ja eheydensuojausalgoritmit
 - Käytetyt avaimet: juuriavain ja istuntoavain
- Neljäntyyppisiä tietueita
 - Käyttäjän data, kättelyviestit, hälytykset, ja salauksen muutokset

TLS Record Protocol

1. Tiivistetään käyttäen tiivistysfunktiota
2. Lasketaan HMAC
3. Salataan
 - Täytteen avulla saadaan paketin pituus täsmäämään, jos käytetään lohkosalaajaa.
- TLS Otsikko:

TYPE	VERSION	LENGTH
(LENGTH)		

Suojaus

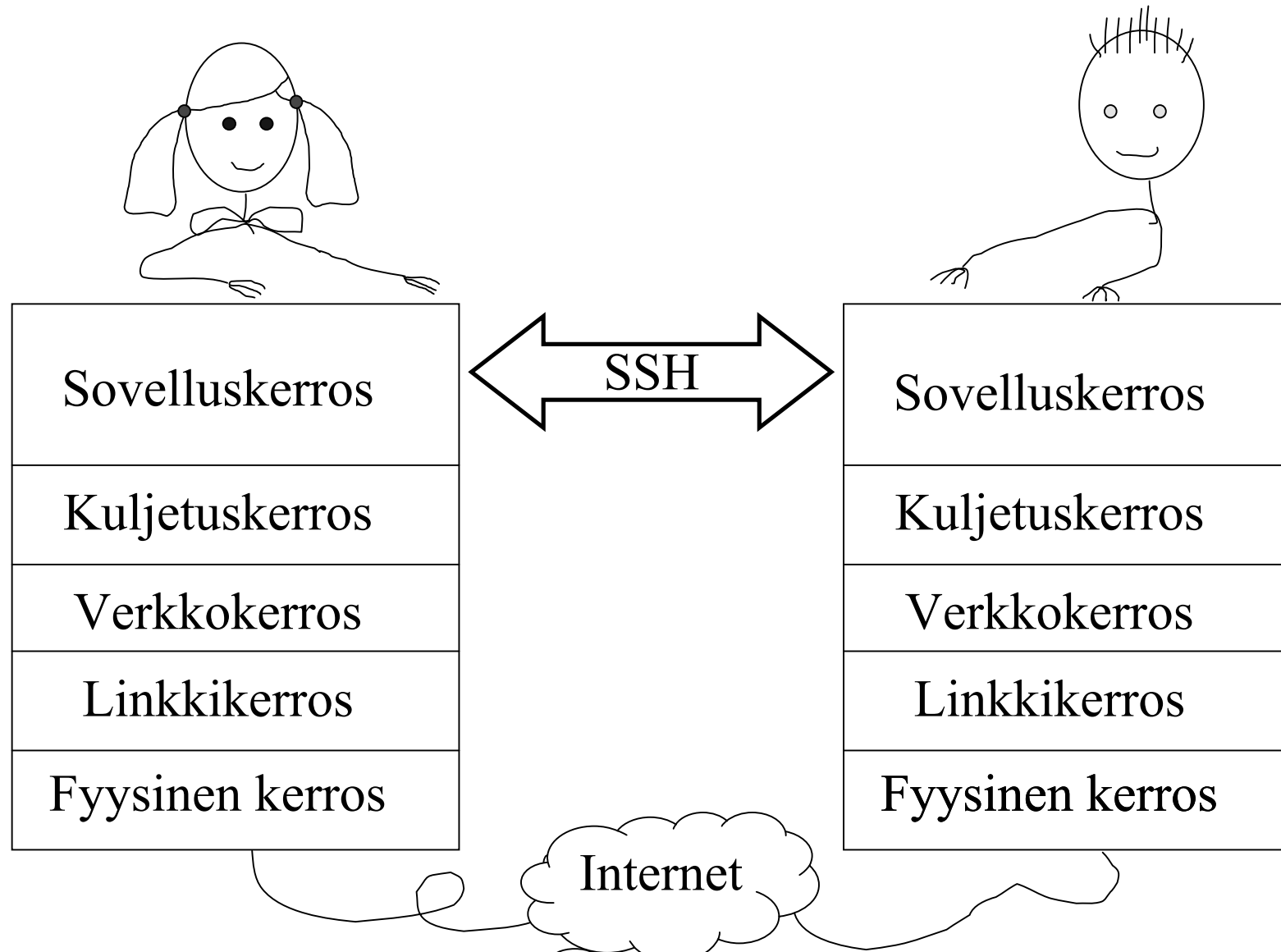

TLS:n laajennukset

- RFC 3546 määrittelee laajennuksia
 - Palvelimen nimi
 - Asiakkaan sertifikaatin sijainti
 - Sertifikaatin tila
 - Luotetut sertifiointiauktoriteetit
 - Jne

TLS

- Sopii erilaisille sovelluksille
- Salaus ja eheys, TCP:n päällä
- Erilliset avaus- ja sulkemismekanismit TCP:n lisäksi
- Tunnistus perustuu sertifikaatteihin

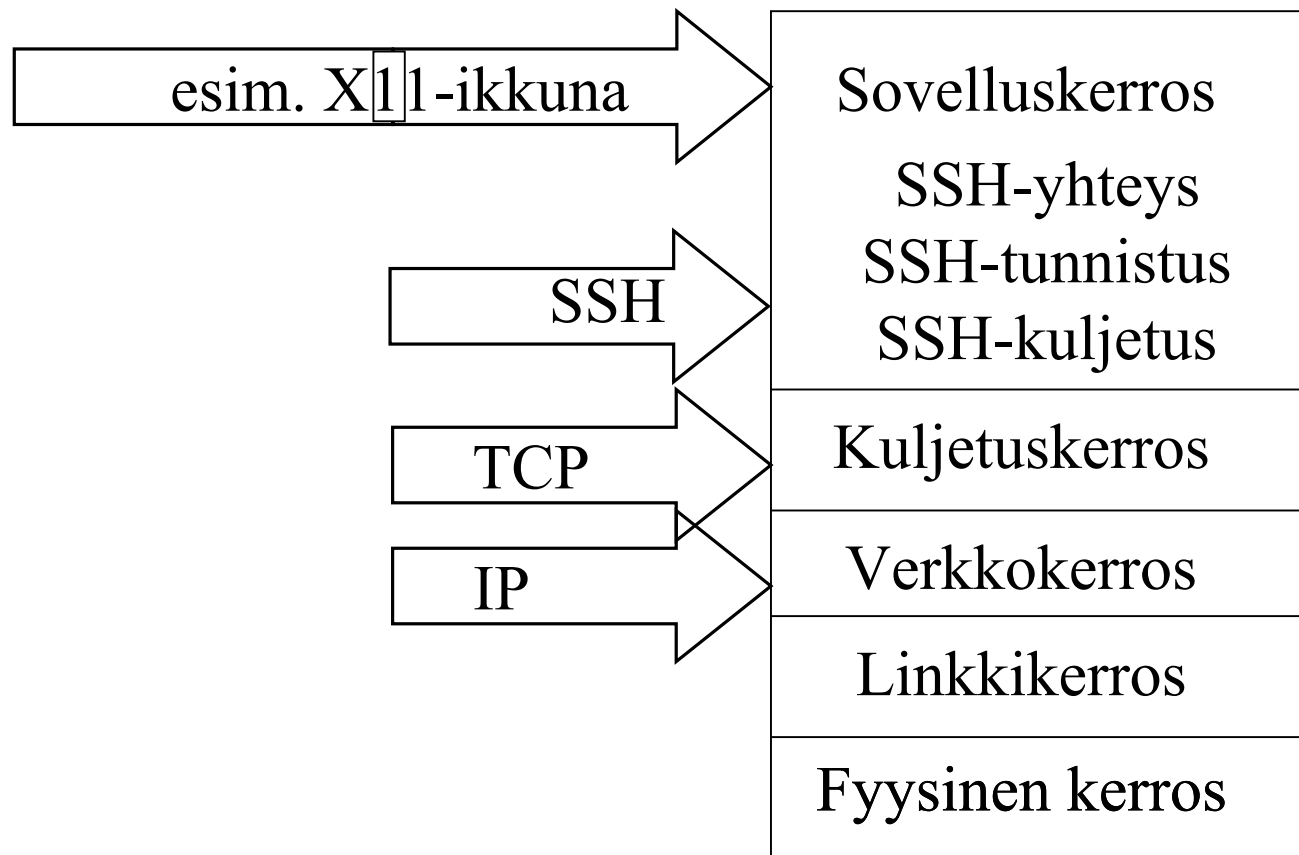
Secure Shell (SSH)

- Turvallinen etäyhteys palvelimeen
- Myös muita turvapalveluita yli turvattoman verkon
 - Minkä tahansa TCP/IP:n portin ja X11-yhteyden tunnelointi
 - Toimii TCP:n päällä (eli tarvitsee luotettavan kuljetuskerroksen)

SSH:n komponentit

- kuljetus: Transport layer protocol
 - Palvelimen tunnistus, luotettavuus ja eheys
- tunnistus: User authentication protocol
 - Asiakasohjelman tunnistautuminen palvelimelle
- yhteys: Connection protocol
 - Limittää salatun tunnelin useampaan loogiseen kanavaan

SSH:n pino

Palvelimen avain

- Palvelimella pitää olla avain
 - Avaimia voi olla useampia eri algoritmeja varten
 - Useammalla palvelimella voi olla sama avain
- Palvelimen avainta käytetään avaintenvaihdon yhteydessä tunnistamaan palvelin asiakkaalle
 - Asiakkaan pitää tietää avain etukäteen
 - Palvelimen avaimen tiiviste voidaan tallettaa myös DNSään

Luottamusmallit

- Asiakasohjelmalla on paikallinen tietokanta, johon on tallennettu avain-nimipareja
 - Ei tarvita luotettavaa kolmatta osapuolta tai keskitettyä hallintaa
- Jokin luotettu kolmas osapuoli (CA) varmentaa palvelimen avaimet
 - Asiakas tietää etukäteen CA:n juuriavaimen
- Ensimmäisen yhteyden aikana ei tarkisteta

SSH Transport Layer Protocol

- Konetason tunnistus (ei käyttäjän)
- Salaus ja eheydensuojaus (+tiivistys)
 - Kumpaankin suuntaan oma
 - Joka yhteydellä omat avaimensa
- Avaintenvaihtoon käytetään Diffie-Hellman-menetelmää

Yhteyden sopiminen

- Kumpikin osapuoli lähettää listan tuetuista algoritmeista
 - salaukselle, allekirjoitukselle ja tiivistämiselle
 - Toisen osapuolen menetelmät voidaan arvata
- Suora ja epäsuora tunnistus
 - Allekirjoitus tms
 - Todistus, että palvelin tuntee yhteisen salaisuuden
- Yhteinen salaisuus ja tiiviste
 - Salaus ja eheysavaimet lasketaan näistä

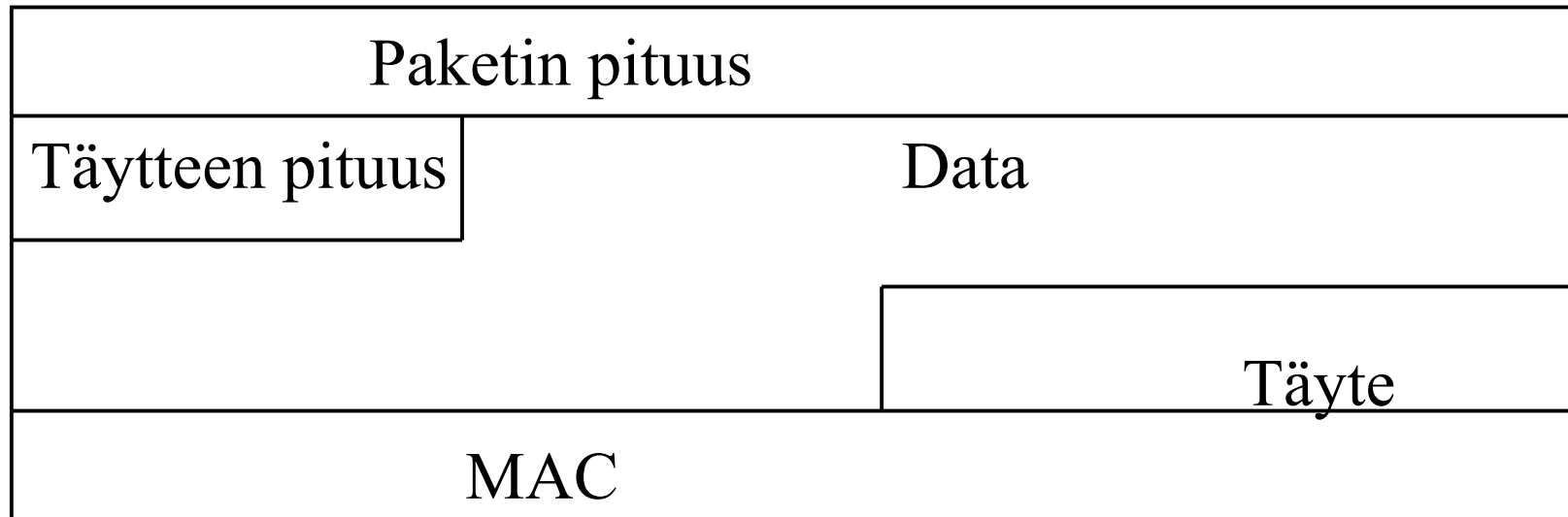
SSH: Käyttäjän tunnistaminen

- Toimii SSH:n kuljetusprotokollan päällä
 - Eheyys ja luottamuksellisuus -> yksityisyys
- Palvelin kertoo käytettävissä olevat menetelmät, joista asiakas valitsee
 - Julkinen avain
 - Salasana
 - Tunnettu tietokone
 - (ei käyttäjän tunnistusta)

SSH-yhteys

- Etäyhteys, komentojen suorittaminen, TCP/IP-porttien ja X11-yhteyksien edelleenlähetys
 - Samaan salattuun tunneliin
 - Kumpi tahansa osapuolista voi avata yhteyskanavan ja kanavia voidaan sulkea
- Käyttää edelläesitettyjä SSH:n kuljetus- ja tunnistusprotokollia

SSH-yhteys

SSH

- Turvallinen etäkäyttö
 - TCP/IP-porttien edelleenlähetys
 - X-ikkunoiden tunnelointi
- Toimii TCP:n päällä
- Palvelimen ja käyttäjän tunnistus
 - useita tapoja
- Yhteyksien limittäminen samaan turvattuun tunneliin

	IPsec	TLS	SSH
Tunnistus			
Salaus			
Eheys			
Man in the Middle			
Toistohyök.			
Yksityisyys			
DoS			

A?

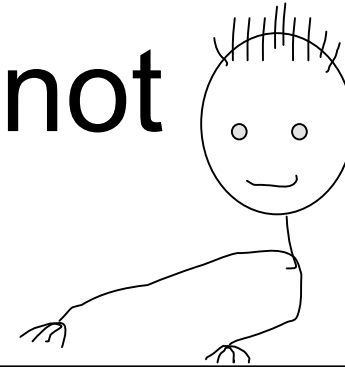
Lähteet

- RFC 2246 The TLS Protocol Version 1.0, 1999
- RFC 3546 Transport Layer Security (TLS) Extensions, 2003
- RFC 2595 Using TLS with IMAP, POP3 and ACAP, 1999
- RFC 2818 HTTP over TLS, 2000
- SSH Protocol Architecture, 2005
 - Draft-ietf-secsh-architecture-22.txt
- RFC 4253 SSH Transport Layer Protocol, 2006
- RFC 4252 SSH Authentication Protocol, 2006
- RFC 4254 SSH Connection Protocol, 2006
- RFC 4255 Using DNS to Securely Publish Secure Shell (SSH) Key Fingerprints, 2006
- C. Kaufman et al. Network Security, Prentice Hall, 2002

Lisää turvakursseja

- T-110.4200 Tietoturvallisuustekniikka
- T-110.5200 Tietoturvallisuuden laboratoriotyöt
- T-110.5211 Cryptosystems
- T-110.5220 Tietoturva ja käytettävyys
- T-110.5230 Special course in practical security of information systems
- T-110.5240 Network security
- T-110.5290 Seminar on network security
- T-79.5501 Cryptology
- T-79.5502 Advanced course in cryptology

Seuraavat luennot

6.10. Samuli Sorvakko: ohjelmointi

HUOM! To 1.10 luento
alkaa klo 9:15!
Aiheena harjoitustyö

Sovelluskerros

Kuljetuskerros

Verkkokerros

Linkkikerros

Fyysinen kerros